

*Dikkat! Bu izlenim yüksek dozda yeşillik içermektedir.

Okumadan önce gri binalardan uzak durmaya çalışınız.

Bölüm 1: ÇIKI ÇIKI

Kim derdi seneler önce karşılaştığım İlkyar'la kendi memleketime proje düzenleyeceğimi? Ben derdim. Hadi canım sen de dediğinizi duyar gibiyim. Bence hayatta hiçbir şey rastgele değil. Zannederiz ki gerçek hayalin karşıtıdır ve biz zıddına kavuşsun diye hayaller kurarız. Fakat karşıtı sandığımız gerçek, her zaman hayalin ta kendisidir. Neyse felsefe yapmayayım.

Her proje sonrası izlenim yazdım. Kastamonu'ya yazmamak büyük ayıp olurdu. Bu sefer önce kendi hislerimi değil, bizim hislerimizi yazmak istedim. Belki de Boğaziçi İlkyar'ın tüm gönüllüleri, hocaları adına ... Projelerin arka planını bilmeyenler için de kuş gibi gezelim İstanbul semalarında...

İlkyar'ın projeleri hep yoğun hazırlıklar içerisinde müthiş bir dayanışma ruhu ile gerçekleşir. Gönüllü arkadaşlar derslerinden, uykularından, finallerinden, işlerinden feragat eder. Mezun olan gönüllüler bi' telefon edilse koşar, destek olur. Bu bağ öyle güçlüdür ki İlkyar'da sanki herkes kardeş olmuştur.

Kıran kırana yapılan Tahtakale alışverişleri, gece yarısına kadar projeyi konuşmak, uzun bir aradan sonra çocukları göreceğimiz için heyecan duymak hepsi ekibi öylesine coşturur ki yeni gönüllüler kıvrır ne yapacağını, nasıl davranacağını, etkinlik anlatacağını düşünmekten. Halbuki bilemezler; sadece bu heyecanları bile tüm ekibe, çocuklara da projeye de yeter.

*Bozkurt Han'da topaç yapan
Cide'li teyze*

Şimdi gediklileri lafı açıldığı için özleyecektir. Boğaziçi İlkyar'da Tahtakale'nin unutulmaz bir yeri vardır. Esnafı İlkyar'ı tanır. Her alışverişte gezmediğimiz dükkânı kalmaz. Japon trenini, sarmal küpü Şark Han'dan, topları "Yine mi çiz geldiniz?" diyen Rizeli dayıdan, hulahop ve uçurtmayı yokuş yukarı çıkarken sağda kalan dükkândan alırız. Girdiğimiz dükkânda takvimde Cide yazınca, üstüne bir de Gideros'un koskoca afişini görünce memleket indirimi almak ise kaçınılmaz olur.

Kollarına, boyunlarına yazması da söylenmesi kadar zor olan hulahopları geçiren gönüllülerin içi gider o an çocuk olmadıklarına. Toplar, frizbiler, kırtasiye malzemeleri depo günü tek tek elden geçer.

Boğaziçi İlkyar'ın gönüllüleri karşıya geçer depo günü etkinlik çalışmak için. Usuldendir birinin martılara simit atarken bağırması gerek: İstanbuluul, İki yakan bir araya gelsin!

Depo günü de yapıldıktan sonra ise gönüllüler kulüp odasından çıkmaz olur. Herkesi ayrı bir telaş sarmıştır:

"Bunu da unutmayalım, ben yanıma ilaçları da aldım, Edebiyat etkinliğini nasıl yaptırayım, isimlikler hazır mı, şoförle konuştuk mu, mail atıldı mı? Bi' fotoğrafımızı çek... E kuru buz?"

Yekta, Dilara, Enes depo günü Kandilli'ye proje malzemelerini getiriyor

Tabi ki o telaş sırasında bir şeyler aksar, unutulur, kaybolur... Fakat İlkyar gönüllüsü hep yerini dolduracak bir şey bulur. Gece yarısı yağmurda kitap kolileri taşır, teneke kutudan robot yapar, kulüp odasında sedirde uyur... Ağzında bir ısıklık, o kopan bağlamanın telini illa tutturur.

Projeye bir kala kumanya işine girişmek de ayrı zevktir. Hisarüstü esnafı yoklanır. Hisar Fırın ekmeklere para almaz, Gökhan Market alışkındır bize. Kumanya kordisi ana gibidir. Aç bırakmaz yavrucakları...

Askerde mutfakçıdırlar

Salçalı ekmek yeter de işin püf noktası çörek otundadır. O olmazsa olmaz. Ekmeği kapamak için serpilmesi haktır. Yurtlu kızlar bir araya gelip sarma sarmak ister, İstanbul'daki anneler ise çoktan kolları sıvamıştır. Anlaşılan kumanyanın yanına iştahlı arkadaşlar oturmayacaktır...

Otobüse kadar damacana taşınıyor

Yola çıkma zamanı geldiğinde ise kampüste herkesin dikkatini çeken bir ekip vardır. Sabah sabah keman provası yapar kampüsü inletir, damacaneleri yuvarlayarak yokuş yukarı taşır. Kandilli Kampüsü zaten hiç bu kadar şenlikli olmamıştır.

İstanbul sınırlarını geçince ise artık kimseye huzur yoktur. Güle oynaya yollar seyredilir. Bozkırın çocukları vardır aramızda, Karadeniz'in yeşilliğini görünce şaşkınlıktan koltuğa serilir.

Dumanlı dağlar, tepeler, sisler, göller, inekler...

İnsanın aklına türlü türlü türkü getirir. "Ey gidi Garadeniz, Duman aldı dağlara..." Tabi bazılarımızın küçüklükten muavin olmak gibi hayalleri vardır. Onlar da ortaya çıkıverir. Mikrofonu alıp eline, düğünleri coşturan o nida ile oynayan ekibi gaza getirir. "Haydi eller... Çıkı, çıkı"

*İnsan kendi memleketine böyle sevinçle gidilirken
hem seviniyor, hem de mahcup oluyor.
Bozuk yolları görünce muhtar edasıyla
"Buraları..." diyorum
"daha yaptırmadım.
Ama sözüm olsun Selalmaz'dan gerisi bende."*

Çıkı, çıkı...

Bölüm 2: YASSIL DAĞLAR...

Şöförümüz Erol abi Pınarbaşı yoluna dönerken içimiz kıpır kıpır olmaya başlıyor.

Pınarbaşı dağların arasından inci gibi parıldıyor. İlçedeki dayıların yol tarifini anlamayınca tercümanlık başa düşüyor.

Kastamonuluların bir huyu vardır.

Olmaz deneni oldururlar.

"Dayı bu yana otobüs girebilü mü?"

"Girer girer, şordan çıkın bak ileri doğru"

Allahtan birbirleriyle inat ediyorlar da tek bi kişinin sözüne bakılmıyor. İhtilafa düşülüyor: "Nöle giriya ya, girmez girmez. Şo yandan gidin" Kafalar karışıyor tabi. Neyse ki yaşına hürmeten dayıyı dinleyerek Yibo'nun bahçesine afilli bir giriş yapıyor bizim otobüs.

Pınarbaşı burma burma, Azdavay bayır bayır...

Daha da afillisi okulun üstü orman, kuşlar ötüşüyor durmadan... Eteklerinde çocuklar, dağ çiçekleri gibi sallanıyor, Öteden kanyonun meşhur kambur görüntüsü, yankılanıyor kavuşacak kalplerin gümbürtüsü...

Bir tarafımız çocuklara gidiyor kavuşmaya, otobüs ise çoktan dizlerini kırmış soluklanıyor, ben de okul binasına doğru gidiyorum, hemen kestiriyorum bahçeden bir tane mor susam gözüme. Hüseyin hoca, Selma hoca çoktan varmışlar bile...

Bükemediğin eli öpeceksin deyip davranıyorum ama nafile, hep ellerin soğuk derler, Hüseyin hoca elimi ısıtıyor güzel işlerin karıncası olmuş iki eliyle.

İlk gün

Sabah bir Şakrak'ın muhteşem sesi beni uyutmuyor. Projelerde erkenci horoz olduğumu bilmeyen Sümeyye ve Sude'yi birkaç uyandırma girişimim de sonuçsuz kalınca soluğu dışarda alıyorum. Şakrak kuşunu bulmaya... Tam Şakrak'ı ararken Kızılgerdan'ı ayağımın ucunda buluyorum. İlk yar kuşları etrafımı sardı. Belli ki kalabalık bir proje olacak. Pınarbaşı YBO'da okumak isterdim diyorum. Çocuklarla kuş olmak, onları neşelendirmek için pencerelerine konmak...

Fakat yolculuk önce yeşil Daday'a. Okulun girişinde Serkan Usta beni bekliyor. Hemen ellerine varıyorum. Yibo'da aşçımızdı Serkan Usta. Bir gün canımız nasıl salata çekiyor. Böyle sulu sulu, ekşi ekşi tam ekmek banmalık. Serkan Usta da koca bir yoğurt kovaşına yapıp önümüze koyuyor. Bitiremiyoruz tabi. Satı abi de orda. Kaloriferi nasıl körüklerdi kış günleri. 2012'de bir kış oldu, yollar kapanıp köye gidemeyince okulun çatısını bile yakmıştı biz üşümeyelim diye. Şaka değil. İkizleri vardı onlar ne yapıyor şimdi? "Hoş geldin abeysin..."

Çocukluğum sanki peşimi bırakmıyor. Bir kız var... Nasıl da buğulu bakıyor. Yazarken derin derin dalıyor, kimseyle konuşmuyor fakat öyle içten gülüyor ki bana. Utanıyor, gamzelerini saklıyor. "İlknur abla" diyor sanki beni önceden tanıyormuş gibi kucaklayıp sarılıyor ve kaçıyor. Aklımda kalıyor. Bir daha da göremiyorum lüle saçlarını.

Muhsin hoca "Sen" diyor "Kuruhalillerin anne olanıydın di mi? Geçen Yibo'ya gittim. Her şey yıkılmış ama bir duvarda senin fotoğrafın var." Koridorda bi çocuk "Düzelü be" diyor arkadaşına. Düzelü mü?

Gün bitiyor. Erol abi ile etkinlik kutularını, malzemeleri toparlıyoruz. Dalgınım. Okul bahçesinde tellerin ardından bir çocuk dışardaki bize sesleniyor. "Abla n'olur ben de bir şey taşıyayım." Hayır, sen taşıyamazsın diyerek uzaklaştırsam da ısrarı

devam ediyor: “ Benim de emeğim karışsın istiyorum n’olur...” dedikçe uzanan ellerini öpesim geliyor. İyi hadi deyip bir ipi taşımaya izin veriyorum. Sana bir hediye verelim desem de “Karşılığı olsun diye yapmadım” diyor. Sözleri ve gözleri bütün yorgunluğumu alıyor.

Sonradan öğreniyoruz üçüncü sınıflardan Umut. Tarihçi olmak istiyor. Gözünün önüne haritayı getiriyor ve bütün ülkeleri bayraklarıyla sayıyor. İcatlarım var diyor. Öğretmenini öve öve bitiremiyor. Büyümüş de küçülmüş sanki. Ama bu çocuk da başka bir şey var. Nasıl da güzel konuşuyor: “Allah’a şükrediyorum ki böyle bir öğretmenim var... Öğretmeninin kıymetini bilmezsen işte okumayı öğrenemezsin. O sana öğretmek için çalışıyor ama sen ona karşılığını veremiyorsun. Yani, bu hep sadakatsizlik.”

Otobüse binip ayrılık vakti gelince içime bir şey duruyor. Sisli bi anı yüreğime oturuyor. Sonra aklıma Umut geliyor. Neyse bunları sonraya saklayayım. Atamın da dediği gibi: “Durun, şu güzel Daday’a bir daha bakayım.” (Eflani bana alınmasın oraya gidemedim ama Şerif Teyzemin methini çok duydum. Eflani cephesinden haberleri gönüllümüz Melih’e vasiyet ediyorum.)

2. gün

Yarısı gün yine kuş sesleri ok gibi cama vuruyor. Bu sabah da Şakrak peşindeyim. Aklımda “Meçhul Öğrenci Anıtı”ndan dizeler...

Çivi yine birilerinin dilini çözmüş. Bizim için yurttan kalan Uğur’un yüzü gülüyor bugün. Kroki çizmek için okula gidiyorum ama içim gidiyor civciv oyununa katılamadığıma. Neyse ki bütün enerjimi Müdürümüz Musa hocayla uçurtma uçarak; voleybol oynayanlara, futbol, hentbol oynayanlara salça olarak atıyorum.

Tüm topları alıp kaçtığım için “top canavarı” oluyor adım. “Keserim topunuzu” diyen amcalar gibi. Ne yapayım siz de benden hızlı koşun.

Simay, kardeşleri, Elmas mor susamın yanına dizilmiş turunculu, sarılı çiçekler gibi. “İlknur abla sen çok feşalsın (yaramaz)” diyorlar bana. Yemekhanede Yusuf abi ile yaşlarımız sorulunca ben onlardan yaşlıyım diyorum. “Üzülme, daha çok gençsin” diyerek gülüyorlar. Bak sen şunlara.

Akşam eğlencesine geçmeden önce Hüseyin hocanın eskiden bizimle oynadığı aklıma geliyor. Efe türküsüdür. Sepetçoğlu Zeybeği’ni bu yüzden listeye alıyorum.

*“Kalk gidelim gışla önü aşağı,
yaman olu Gastamonu Uşağı.*

Yassıl dağlar yassıl''

Selma hoca kaşık oynamayı nerden biliyorsun diyor. Babannem Azdavaylıydı. Azdavay'ın rengarenk kıyafetlerine, fesine, kuşaklarına özendiğim için halk oyunlarında oynadım üç sene.

(Azdavay'a da gidemedim. Müdürümüz yaslağacı, oklağacı, bişleyeci *etli ekme yapmak için gereken aletler* hazırlamıştım oysa dedi. Sözüm olsun)

Bölüm 3: 7 SENE SONRA

Çocukken *Şoray Uzun Yolda, Gezelim Görelim*'i izledikçe heyecanlanırdım.

Bizim köye gelip mikrofonu uzatsalar ne söyledim?

Çoğu kez şunu söylemek komik gelirdi:

“Efenim bu köyümüzün meşhur içeceği, bu da annem, köyümüzün çiçeği...”

Ne dersiniz muhtar olur mu benden? Seçimler de yaklaşıyor hani.

Suğla Yaylası'ndan su içen arkadaşlara hemen o meşhur kerameti fısıldıyorum.

Nasrullah için söylerler ama bence tüm Kastamonu suları için geçerli:

“7 sene sonra yine geleceksiniz.”

O zaman bi daha içeyim diyip bi yedi daha garantiliyor köftehorlar.

Memleketin her yeri çok özgün. Her yerde çok farklı hikayelerle, insanlarla karşılaşmak beni çok mutlu ediyor. Her günü farklı kılan onlar. Bence herkes geldiği yerin güzelliklerini el üstünde tutmalı.

Küre dağlarına girip yola düşen büyük kayaları görünce geri dönüyoruz artık. Ejder Çukuru'na gidelim diye ısrar edeceğim ama Selma hocanın daha fazla yüreğine indirmeyeyim. Dönüşte Şakayık çiçekleri için yazılan tabelayı okuyan arkadaşlar soruyor. Şakayık çok özel bir çiçek, her yerde yetişmez. Nadirdir. Kokusunu kimse sevmez. Dönüp gerisin geri bakıyorum. Memleketim diye demiyorum ama en az Kastamonu kadar kendine has...

Umarım keramet çıkar.
Yedi sene sonra yine buluruz birbirimizi.
Projenin üstünden haftalar geçse de unutmam

Serap'ın Söz videosunda hüzünlenişini,
Umut'u, Simay'ı, Ece'yi
Elma eğşisini,
Pınarbaşı'ndan çıkarken esnafın bizi el sallayarak
yolcu edişini,

“Hopp, Görüşürüz Bahattin abi!”

Ilıca yolundaki Şakayıkları,
Suğla'daki Unutma benileri...
İlkyar'ın bağışçıları,
gönüllüleri, öğretmenleri,
Hüseyin Hoca, Lale Hoca, Esra Abla, Aydın Abi,
Buraya kadar okuyan sevgili okur seni
Ve Sevgili çocuklar,
UNUTMADIM SİZİ!

İlknur Kuruhalil
Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı